

Nr 226.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket; given Stockholms slott den 2 maj 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag
till
förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.¹

Härigenom förordnas, att 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

18 §.

1 mom. I varje tobaksvaras priskurantpris skall skatt ingå dels med ett belopp, vilket motsvarar nedanstående procent av priskurantpriset eller i fall, som avses i 22 § 2 mom. fjärde stycket, av varans värde, dels ock med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
		öre	kr.		öre	kr.
Cigarrer	40	0.8	—	44	4	—
Cigarrcigarretter	52	0.4	—	53	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke	64	0.2	—	55	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke	68	0.2	—	59	1.3	—
Röktobak	67	—	1.50	67	—	1.50
Tuggtobak	43	—	1.—	53	—	1.50
Snus	51	—	0.75	53	—	1.50

I skattehänseende — — — 3.3 gram.

Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

¹ Senaste lydelse av 18 § 1 mom., se SFS 1940:395.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 maj 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Enligt gällande bestämmelser utgår tobaksskatten dels med viss procent av varans priskurantpris eller varans värde, dels ock med visst efter varans myckenhet bestämt belopp. Skattesatserna återfinnas i 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. Dessa skattesatser ha under åren 1939 och 1940 blivit föremål för jämkning vid tre olika tillfällen. De nu gällande skattesatserna, som innefattas i en den 31 maj 1940 utfärdad förordning (nr 395), vilken trädde i kraft den 1 juni 1940, framgå av följande sammanställning:

	För inom riket tillverkad vara			För till riket införd vara		
	Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för		Procent av priskurantpriset eller värdet	Belopp för	
		1 st.	1 kg.		1 st.	1 kg.
		öre	kr.		öre	kr.
Cigarrer	40	0.8	—	44	4	—
Cigarrcigarretter	52	0.4	—	53	2	—
Cigarretter med fast pappersmunstycke	64	0.2	—	55	1.3	—
Cigarretter utan fast pappersmunstycke	68	0.2	—	59	1.3	—
Röktobak	61	—	1.50	61	—	1.50
Tuggtobak	43	—	1.—	53	—	1.50
Snus	51	—	0.75	53	—	1.50

I skrivelse den 28 april 1941 har *styrelsen för aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet* bland annat anförd:

Såsom det förutsågs, kunde den väsentliga prisetförhöjning, som blev en följd av den senast beslutade förhöjningen av tobaksskatten, icke undgå att så småningom medföra en minskning och förändring av tobakskonsumtionen i landet.

Förutom den konsumtionsminskning, som redan tidigare drabbat cigarrer och cigarrcigarretter och som fortsatte i stegrad omfattning, märktes sålunda under hösten 1940 en stegring i förbrukningen av röktokek på cigarrerternas bekostnad, vilket föranledde tobaksmonopolets styrelse att ytterligare höja priserna på röktokek med i genomsnitt 12 procent. Denna prisförhöjning trädde i kraft i mitten av februari innevarande år.

Då denna fråga behandlades inom tobaksmonopolets styrelse, framhölls det från ledningens sida, att den ifrågasatta prisförhöjningen å röktokek på grund av den stora prisskillnaden per kilogram mellan röktokek och cigarrerter, som endast till en mindre del utjämnades av den föreslagna prisförhöjningen, endelvis icke skulle visa sig tillräcklig för att under rådande förhållanden hindra en fortsatt övergång från cigarrerter till den prisbilligare röktoeken.

Ehuru den tidsperiod, som de nya priserna på röktokek varit gällande, är förhållandevis kort, kan man dock redan tydligt se, att den senast vidtagna prisförhöjningen om 12 procent ingalunda kunnat hindra en fortsatt övergång till ökad förbrukning av röktokek. Utvecklingen har sålunda ådagalagt, att varuslaget röktokek är skattekraftigare än vad man trodde sig hava anledning räkna med vid den sist genomförda skattehöjningen.

Vid en med utgångspunkt från nu tillämpade genomsnittspris å olika tobaksvaror verkställd beräkning, huru tobaksskatten enligt nu gällande skattesatser drabbar de olika varuslagen, finner man följande värden i kronor per kg.

för cigarrer	c:a kr. 18:—
» cigarrcigarretter	» » 26:—
» cigarrerter	» » 42:70
» röktokek	» » 20:60
» tuggtokek	» » 10:20
» snus	» » 4:—

Om man nu gör det antagandet, att en cigarrertrökare vid övergång till piprökning använder i stort sett samma kvantitet tobak som förut, minskas statens inkomst av tobaksskatt med icke mindre än c:a 20,000 kronor för varje ton tobak, som konsumeras som röktokek i stället för som cigarrerter. Om endast 10 procent av cigarrertrökarna övergå till att bliva piprökare, skulle den årliga inkomsten av tobaksskatt minska med c:a 5 miljoner kronor.

Så länge den orientaliska cigarrerten var förhärskande inom landet, innebar en övergång från cigarrer till pipa ett frångående av en invand smakriktning. Efter virginiacigarrerternas segertåg i landet under de senaste åren är detta hinder nu avlägsnat, varför en manlig cigarrertrökare numera utan några större obehag kan växla mellan pipa och cigarrerter. Med hänsyn till vad ovan sagts är risken sålunda för närvarande mycket stor, att en betydande del av cigarrertrökarna kunna övergå till piprökning. Om man i tid vill förebygga en avsevärd minskning i tobaksskatten, lär det därför vara ofrånkomligt att nu vidtaga en ytterligare kraftig höjning av såväl skattesatsen som priset på röktokek.

Om förskjutningen mot ökad förbrukning av röktokek och däremot svarende minskning av cigarrer, cigarrcigarretter och cigarrerter skulle obehindrad få fortsätta, komme detta även att medföra svåra störningar för tobaksmonopolets drift.

Styrelsen tillåter sig därför föreslå, att en ökning i beskattningen genomföres genom en höjning av värdeskatten å röktokek med 6 enheter, varvid ingen skillnad synes böra göras mellan inom riket tillverkade och impor-

terade tobaksvaror. Vid avvägning av den föreslagna skattehöjningen har styrelsen tagit hänsyn till den senast vidtagna prishöjningen å rökto- och till den ytterligare ökning av priset å denna vara, som skulle äga rum i samband med skattehöjningens genomförande och som till motverkande av fortsatt förskjutning i konsumtionen för närvarande anses erforderlig.

Jag ansluter mig till den av monopolbolagets styrelse uttalade uppfattningen, att en höjning av skattesatsen för rökto- *Departements-
chefen.* bök bör ske i syfte att avväga skatten efter konsumtionens utveckling. Mot förslaget, att höjningen genomföres medelst en ökning av värdeskatten å rökto- bök med 6 enheter eller från 61 till 67 procent av priskurantpriset eller värdet, har jag intet att erinra.

Inom finansdepartementet har upprättats förslag till *förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket*, innefattande den förordade skatteförändringen.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att berörda förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Gabrielson.